

SVIZOVE STRANI

[novice]

28. januar 2003 * Otočec

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike Svizovih območnih odborov Novo mesto, Trebnje, Bela krajina in Posavje. 57 zaupnikov se je seznanilo z novostmi s 6. Svizove skupščine, z aktualnimi pogajanjimi v zvezi z novim plačnim sistemom v javnem sektorju in novostmi na področju delovne in šolske zakonodaje.

31. januar 2003 * Maribor

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike Območnega odbora Sviza Podravje (Maribor, Pesnica, Ruše). 86 zaupnikov se je seznanilo z novostmi s 6. Svizove skupščine, z aktualnimi pogajanjimi v zvezi z novim plačnim sistemom v javnem sektorju in novostmi na področju delovne in šolske zakonodaje.

3. februar 2003 * Ljubljana

Seja Izvršilnega odbora Sviza Slovenije.

4.- 6. februar 2003 * Bruselj

Glavni tajnik Sviza Branimir Štrukelj se je udeležil seje Izvršilnega odbora Izobraževalne internacionale.

5. februar 2003 * Ljubljana

Seja predsedstva Sindikalne konference kulturnih organizacij. Člani predsedstva so opredelili prednostne programske naloge novega mandatnega obdobja. Med drugim je to izenačitev položaja zaposlenih v kulturi z zaposlenimi v izobraževanju na podobnih delovnih mestih in z enako strokovno izobrazbo.

7. februar 2003 * Ljubljana

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike Območnega odbora Sviza Ljubljane in okolice. 42 zaupnikov se je seznanilo z novostmi s 6. Svizove skupščine, aktualnimi pogajanjimi v zvezi z novim plačnim sistemom v javnem sektorju in novostmi na področju delovne in šolske zakonodaje.

10. februar 2003 * Ljubljana

Sestanek med člani Izvršilnega odbora Sviza Slovenije in ministrom za šolstvo, znanost in šport Slavkom Gabrom. Predstavniki Sviza so ministra opozorili, da je potrebno ohraniti trdna plačna izhodišča pri ovrednotenju delovnih mest oziroma nazivov strokovnih delavcev v izobraževanju, za katera se je dogovoril v pogajanjih z vlado lanskega junija. Predstavniki so v razgovoru opozorili na - po Svizovem prepričanju - propad reforme poklicnega izobraževanja in predlagali resen razmislek o spremembah reforme. Obe strani sta se dogovorili tudi o analizi obremenjenosti strokovnih delavcev v devetletki in primerjavi s tistimi v osnovni šoli. Analizo naj bi na ministrov predlog razširili na oceno obsega individualnih stikov učiteljev z učenci. Predstavniki Sviza so zahtevali tudi čim hitrejši sprejem podzakonskih aktov v zvezi z uresničevanjem Zakona o otrocih s posebnimi potrebami. Člani Izvršilnega odbora so ministra opozorili tudi na bližajoči se problem potencialnih tehnoloških presežkov - učiteljev v šolah v naslednjih letih, zlasti v srednjem poklicnem izobraževanju, zaradi tendence zmanjševanja vpisa v šole - in na nujnost iskanja ustreznih rešitev. Tako je bilo 1999 podpisano med Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport in Svizom v Dogovoru o zagotavljanju kakovosti vzgoje in izobraževanja, o reševanju presežkov delovne sile, o izvajanju stalnega strokovnega spopolnjevanja in o spremembah Pravilnika o napredovanju zaposlenih v vrtcih in šolah v plačilne razrede.

11. februar 2003 * Ljubljana

Konstitutivna seja novega Glavnega odbora Sviza Slovenije. 62 članov Glavnega odbora Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije je izvolilo novo predsednico Sviza. Predsednica z dvoletnim mandatom je postala Nevenka Tučič, ki je hkrati tudi predsednica Svizove Sindikalne konference predšolske vzgoje. Podpredsednica sta postala dr. Matjaž Gams z Instituta Jožef Stefan, predsednik Svizove Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti, ter Zorica Šimunič z OŠ Stanka Vraza iz Ormoža, predsednica Sindikalne konference zavodov za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami.

Posebno pozornost so člani Glavnega odbora posvetili pogajanju za kolektivno pogodbo za skupno metodologijo uvrščanja orientacijskih delovnih mest in nazivov ter za kolektivno pogodbo za javni sektor. Stališče Sviza je ohraniti trdna plačna izhodišča pri ovrednotenju delovnih mest oziroma nazivov strokovnih delavcev v izobraževanju, za katera se je v pogajanjih z vlado dogovoril lanskega junija. V nasprotnem primeru Sviz ne bo podpisal kolektivne pogodbe za javni sektor. Obenem se Sviz v pogajanjih zavzema tudi za ustrezno vrednotenje delovnih mest in nazivov tudi v kulturi in znanosti.

12. februar 2003 * Velenje

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike Svizovih območnih odborov Velenje, Celje in Koroška. 74 zaupnikov se je seznanilo z novostmi s 6. Svizove skupščine, aktualnimi pogajanjimi v zvezi z novim plačnim sistemom v javnem sektorju in novostmi na področju delovne in šolske zakonodaje.

13. februar 2003 * Ljubljana

Obisk predstavnikov albanskega šolskega sindikata na Svizu. Predstavniki sindikata albanskih srednjih in visokih šol so si ogledali Gimnazijo Bežigrad, kjer jih je tamkajšnja pomočnica ravnateljice Nada Barbarič seznanila z gimnazijskim programom in mednarodno šolo.

17. februar 2003 * Ljubljana

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike srednjih šol, raziskovalnih institutov, fakultet in visokega šolstva Svizovega območnega odbora Ljubljane in okolice.

19. februar 2003 * Ljubljana

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike osnovnih šol Svizovega območnega odbora Ljubljane in okolice.

17.- 19. februar 2003 * Sarajevo

Omizje o vlogi učiteljskih sindikatov iz jugovzhodne Evrope v šolskih reformah.

[uvodnik]

VLAGANJA V VISOKO ŠOLSTVO IN ZNANOST ZAOSTAJAJO ZA RAZVITIM SVETOM

► Konec leta 2002 smo združili konferenci za visoko šolstvo in znanost v enovito sindikalno konferenco z enotnim vodstvom. Ena izmed prednostnih nalog naše konference bo vzpostaviti dobro sodelovanje z novim ministrom za šolstvo, znanost in šport dr. Slavkom Gabrom, ki je sicer že sprejel celotni Izvršilni odbor Sviza, zato smo se že sestali in posebej izpostavili položaj slovenskega visokega šolstva in znanosti.

Analize kažejo - denimo knjiga Sazu ali prispevek dr. Petra Stanovnika v Delovi prilogi Znanost 10. februarja letos -, da po vlaganjih v visoko šolstvo in znanost Slovenija ni ravno slaba, še vedno pa precej zaostaja za razvitimi državami. Zato s precej nejevolje sprejemamo nekatere pripombe, da je ta del javnega sektorja preplačan. Številne naše študije kažejo prav nasprotno in pričakujemo ustrezno povečanje. V pogajanjih za plače sta bili ti področji relativno slabo zastopani, dosežki so celo najslabši med primerljivimi poklici. Zato nas čakajo še naporni pogovori o kolektivni pogodbi in povečanju sredstev. Pričakujemo tudi enotno kolektivno pogodbo za visoko šolstvo

in znanost. Celoten javni sektor in proračun sta prenapeta, vendar to prav gotovo ne velja za naši področji - tu lahko govorimo o zaostajanju.

Glede na javne nastope dr. Janeza Mencingerja in dr. Dušana Mramorja pričakujemo, da se bodo povečale investicije v našem resorju. Želimo si tudi izenačiti visokošolske in znanstvene nazive ter plače in omogočiti lažje prehajanje med institucijami. Posebno neprijetna je prihajajoča uravnilovka. Ta naj bi bistveno destimulirala dejavnije in uspešnejše posameznike. Težnje po zmanjševanju dodatkov, posebno pri sodelovanju z gospodarstvom, so po našem mnenju izrazito škodljive tako za posameznike kot za celotno državo. V znanosti so dodatno vprašljive težnje po zmanjševanju stabilnosti financiranja; sindikat se jim bo odločno postavil po robu. Stabilno programsko financiranje prinaša dobre rezultate in manjša nepotrebno birokracijo, ki se uveljavlja pri projektnem financiranju. Pri visokem šolstvu pa si želimo gladko preiti na integralno financiranje in preprečiti zmanjšanje stimulacij.

Prof. dr. MATJAŽ GAMS,
predsednik Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti Sviza

[v središču]

DELODAJALEC IN DELOJEMALEC PO NOvem POGODBENIKU?

“Člani sindikata pod večjo delovnopravno zaščito kot nečlani”

O novem Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR, Uradni list RS, št. 42-2006/02), ki je začel veljati 1. januarja 2003, smo se pogovarjali s Svizovima pravicama Ano Igljč in Gordano Potrata.

Temelj delovnega razmerja je po novem pogodba o zaposlitvi med delodajalcem in delojemalcem. Katere pomembne novosti prinaša? Kaj mora vsebovati oziroma kakšne so obveznosti obeh podpisnikov?

Pogodbo o zaposlitvi je urejal že stari zakon. Novost Zakona o delovnih razmerjih je vsekar obveznost delodajalca, da mora delavca seznaniti s predlogom pogodbe tri dni pred podpisom in delavcu 15 dni po podpisu pogodbe tudi izročiti fotokopijo prijave v zavarovanje. Če delodajalec te svoje obveznosti, ki mu jo nalagata 9. in 15. člen ZDR, ne opravi, je odgovoren za prekršek, za katerega se mu lahko izreče denarna kazen takoj na kraju samem.

ZDR v 29. členu določa bistvene sestavine pogodbe o zaposlitvi. Tako morajo biti v pogodbi navedene pogodbene stranke, naziv delovnega mesta, kraj in čas opravljanja dela, plača, dopust, delovni čas idr. Posebej je treba omeniti, da se pri sklepanju pogodbe uporabljajo določila civilnega prava. To pomeni, da sta tako delavec kot delodajalec pri sklepanju pogodbe enakopravna.

Kakšne so posledice neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti na obeh straneh? Kdo bdi nad izpolnjevanjem le-teh?

V primerjavi s prejšnjo delovnopravno zakonodajo ZDR sistemsko drugače ureja prenehanje delovnega razmerja. Poudarjeno pogodbeno načelo delovnega razmerja v novem zakonu je zlasti razvidno iz načina prenehanja tega razmerja. Za-

kon predvideva redno in izredno odpoved tako s strani delavca kot tudi delodajalca. Delodajalec lahko redno odpove pogodbo delavcu iz razloga nesposobnosti ali krivdnega razloga (88. člen ZDR) ter izredno (brez odpovednega roka) po 111. členu ZDR zaradi hudih kršitev pogodbenih obveznosti (nekateri od naštetih v zakonu so imele po prej veljavni ureditvi naravo hujše kršitve delovne obveznosti, za katero se je lahko izrekel disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja; nastop drugih situacij je po ZDR iz leta 1990 povzročil prenehanje delovnega razmerja po samem zakonu). Prav tako lahko redno ali izredno odpove pogodbo o zaposlitvi delavec - izredno, če nastopijo okoliščine, našteje v zakonu, redno v vsakem primeru brez obrazložitve. Za izredno oziroma redno odpo-

ved s strani delodajalca mora obstajati utemeljen in resen razlog.

Novi ZDR poudarja vlogo sindikata, katerega član je delavec, od uvedbe postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi dalje, zlasti pa ob odpovedi same pogodbe. Če sindikat nasprotuje odpovedi, se lahko učinkovito prenehanje pogodbe o zaposlitvi zadrži tudi dočasne odločitve sodišča. Nova ureditev v ZDR zahteva tudi nadzor njene izvajanja s strani sodišč, inšpekcijskega dela, ki ima v zakonu posebno vlogo, iz zakona pa je razbrati tudi postopno vpeljevanje “evropskega” načina reševanja sporov z arbitražami, posredovanjem oziroma mediacijo.

Neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti - med drugim opravljanje dela pod pričakovani delodajalca - je razlog za odpust

delavca. Kdaj še lahko delodajalec odpusti delavca oziroma gremesti na drugo delovno mesto?

Poleg odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov na strani delavca pozna zakon redno odpoved iz poslovnega razloga (88. člen ZDR). V primeru torej, ko prenehajo potrebe po opravljanju določenega dela zaradi ekonomskih, organizacijskih ... razlogov na strani delodajalca, mora delodajalec preveriti, ali je možno zaposliti delavca pod spremenjenimi pogoji ali za drugo delo. Če ta možnost obstaja, mora delodajalec ponuditi delavcu sklenitev nove pogodbe. Delodajalec mora ravnati enako, ko delavcu odpoveduje pogodbo, ker le-ta ne dosega pričakovanih rezultatov dela (razlog nesposobnosti). Ponujena zaposlitev mora biti v obeh primerih ustrežna, kajti enostranskih prerazporeditev s strani delodajalca zakon načeloma ne pozna več (razen v primeru naravnih ali drugih nesreč). Delovno mesto oziroma delo, za katerega je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi, se lahko spremeni le s soglasjem delavca.

Do sedaj je veljalo, da je zaposleni, ki je dal odpoved, izgubil, na primer, pravico do nadomestila plače na Zavodu za zaposlovanje ali pravico do odpravnine. Zdaj to pravico ima. Pod kakšnimi pogoji?

Zakon v 112. členu izrecno določa, da ima delavec v primeru, ko izredno odpoveduje pogodbo o zaposlitvi iz razlogov na strani delodajalca (ko mu delodajalec ne izplačuje plače,

Gordana Potrata

SVIZOVE STRANI

ne zagotavlja varnosti pri delu, ga žali ali se do njega vede nasilno ...), pravico do odpravnine, določene za primer redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov. V tem primeru je upravičen tudi do nadomestila iz naslova brezposelnosti v skladu z Zakonom o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

Kako je po novem z odpravninami in odpuščanjem? Kako nov zakon ureja presežke?

V skladu s 109. členom ZDR so višine odpravnin določene drugače oziroma zlasti v nižjem znesku, kot je to določala prejšnja delovnoppravna zakonodaja. Višina odpravnine je po novem zakonu vezana na število let dela pri delodajalcu (ali njegovih pravnih prednikih) in sicer odpravnina znaša glede na leta delovne dobe pri delodajalcu petino, četrtno ali tretjino povprečne mesečne plače delavca v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo za vsako leto dela pri delodajalcu.

V primeru odpovedi iz poslovnega razloga (po terminologiji prej veljavne zakonodaje gre za tehnološke presežke) 88. člen ZDR zavezuje delodajalca, da pred odpovedjo pogodbe preveri, ali obstaja možnost, da se posameznega delavca vendarle obdrži v delovnem razmerju, tako da se mu ponudi drugačno delo ali se ga pre- ali dokvalificira. Pomembno je, da delavec, ko ne sprejme ponudbe delodajalca za sklenitev nove pogodbe za ustrežno delo in za nedoločen čas, nima pravice do odpravnine. V kolikor pa ponudbo sprejme, še vedno lahko pred sodiščem spodbija utemeljenost odpovednega razloga.

Pri odpovedi več delavcev je nujno v postopek ugotavljanja prenehanja potreb po delu pristegniti sindikat.

Ana Igljč

V šolstvu je precej zaposlitev za določen čas predvsem zaradi neizpolnjevanja zahtevane izobrazbe. Kako bodo spremembe vplivale na zaposlovanje učiteljev?

Zakon sicer ne omogoča zaposlovanja kadra z neustrezno izobrazbo (še več - sklenitev pogodbe o zaposlitvi z osebo, ki ne izpolnjuje pogojev za opravljanje dela, je okvalificirana kot prekršek), vendar Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja kot poseben zakon v vzgojno-izobraževalni dejavnosti določa, da se lahko delovno razmerje sklene tudi s kandidatom z neustrezno izobrazbo (109. člen ZOFVI). Če je taka zaposlitev potrebna zaradi nemotenege opravljanja dela (in nihče od prijavljenih kandidatov ne izpolnjuje zahtevanih pogojev), se lahko torej na področju vzgoje in izobraževanja zaposli največ za eno leto tudi osebo, ki ne izpolnjuje pogojev za zasedbo delovnega mesta. Zakon pa tako ureditve dopušča le v določenem prehodnem obdobju.

Kako pa bo v raziskovalni dejavnosti, kjer so zaposlitev del-

no vezane na raziskovalne projekte oziroma programe? Ali v kulturi, kjer področni zakon to materijo ureja glede na posebno naravo dela, ki zahteva večjo fleksibilnost?

Mandat, ki ga vsebuje določba ZDR, ko našteva razloge za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas (zadnja alineja 1. odstavka 52. člena), sta realizirala tudi oba področna zakona v raziskovalni in kulturni dejavnosti. Novi Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti (31. člen) omogoča zaposlovanje za določen čas, ko gre za izvedbo dela, ki je programsko ali projektno organizirano, oziroma če gre za usposabljanje in izobraževanje za pridobitev magistrskega ali doktorskega naslova (mladi raziskovalci ...). Prav tako novi Zakon o ureditvi dejavnosti javnega interesa za kulturo (ZUJK, 46. člen) omogoča zaposlovanje za določen čas, kadar to terja posebna narava dela na področju umetniške ali druge kulturne dejavnosti. Pri tem ZUJK napotuje na ugodnejšo ureditev delovnopravne položaja zaposlenih za določen čas v kolektivni pogodbi dejavnosti.

Kako pa je z dopusti?

Zakon o delovnih razmerjih določa najmanj štiri tedne dopusta. To pomeni, da zakon določa od 20 do 24 dni dopusta - odvisno od števila dni delovnega tedna v posamezni organizaciji. Pri tem je treba poudariti, da se število dni dopusta za posameznega delavca določi tako, da se mu po posamezni kolektivni pogodbi določi število dni dopusta po vseh kriterijih in se seštevek dni dopusta primerja z minimumom dopusta po ZDR. V primeru, da je ta seštevek po kolektivni pogodbi nižji, kot ga določa zakon, se seveda za delavca uporabi tisti kriterij, ki je zanj ugodnejši. Novost prinaša zakon tudi pri prenosu dopusta. Celoten dopust se lahko prenese v naslednje leto samo, če je delavec delal v tekočem koledarskem letu najmanj šest mesecev, dopusta pa ni mogel izkoristiti zaradi bolezni, poškodbe, porodniškega dopusta ali dopusta za varstvo in nego otroka. V vseh ostalih primerih je možno v naslednje koledarsko leto prenesti zmanjšan dopust, in sicer za dva tedna (163. člen).

Kakšno je sedaj razmerje med spremembami in veljavnimi kolektivnimi pogodbami?

Zakon o delovnih razmerjih v prehodnih določbah ni razveljavil posameznih kolektivnih pogodb, zato še zmerom veljajo in se uporabljajo še naprej. Ob uporabi splošnega načela (7. člen), da se uporabijo za delavca ugodnejše določbe, bo treba v večini primerov urejanja pravic iz delovnega razmerja še vedno uporabiti določila kolektivnih pogodb.

Ali ocenjujete, da novi Zakon o delovnih razmerjih bolj štiti zaposlene, in kako se to povezuje z vlogo sindikata, ki naj bi imel po novem večjo vlogo?

24. februar 2003 * Ljubljana

Phare projekt "Krepitev in razvoj socialnega dialoga".

25. februar 2003 * Podčetrtek

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike iz Svizovih območnih odborov Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice in Šmarje pri Jelšah.

25.- 26. februar 2003 * Atene

Evropski forum o "Aktualnih problemih v izobraževanju in o vlogi učiteljskih sindikatov v socialnem dialogu".

5. marec 2003 * Ljubljana

2. seja predsedstva Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih.

10.- 11. marec 2003 * Bruselj

Seminar za sindikalne pravnike in pravne strokovnjake, ki ga organizira ETUCE - Evropski sindikalni odbor za izobraževanje.

11. marec 2003 * Ljubljana

3. seja Izvršilnega odbora Sviza Slovenije.

12. marec 2003 * Nova Gorica

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike iz Svizovih območnih odborov Ajdovščina, Nova Gorica, Tolmin in Idrija.

18. marec 2003 * Ptuj

Enodnevni izobraževalni seminar za sindikalne zaupnice in zaupnike iz Svizovih območnih odborov Ptuj, Ormož, Lenart, Pomurje.

9. april 2003 * Kranj

Počastitev 10. obletnice delovanja Območnega odbora Kranj.

15. april 2003 * Ljubljana

2. seja Glavnega odbora Sviza Slovenije.

Težko je enoznačno odgovoriti na tako zastavljeno vprašanje. V nekaterih primerih prinaša zakon dejansko več pravic, v nekaterih jih zmanjšuje. Vsekakor daje nov zakon večjo vlogo pravic iz delovnega razmerja še vedno uporabiti določila kolektivnih pogodb.

ni odpovedi in delavec potem zahteva zadržanje učinkovanja prenehanja pogodbe o zaposlitvi do arbitražne odločitve ali odločitve sodišča o predlogu začasne odredbe. To pa dejansko pomeni, da so delavci, ki so člani sindikata, deležni večje delovnopravne zaščite, kot delavci, ki niso člani sindikata.

Pogovarjala se je DAMIJANA ZELNIK

[pravna pisarna] Odgovarja ANA IGLIČ

Odgovor na javno vprašanje

V prejšnji številki ŠR (8. 2. 2003) je Boleslav Daugl naslovljeno vprašanje na Svizovo pravno pisarno. Zahteval je, da mu odgovorim, zakaj se učiteljem s VI. stopnjo izobrazbe odbija 15 odstotkov osnovne plače. Sam je namreč prepričan, da bi morali učitelji s VI. stopnjo izobrazbe prejemati 10 odstotkov nižjo plačo.

Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti določa količnike za določitev osnovne plače. To razmerje je povzela tudi KP za dejavnost vzgoje in izobraževanja RS, ki določa, da se delavcem, ki imajo višješolsko izobrazbo in napredujejo v naziv, določi osnovna plača tako, da se zmanjša za 15 odstotkov. Učitelji s VI. stopnjo izobrazbe, ki imajo 25 let delovne dobe, pa prejemajo 10 odstotkov nižjo plačo.

Že leta 1995 je Ustavno sodišče RS odločilo, da je zmanjševanje plač učiteljem s VI. stopnjo izobrazbe glede na plačo učiteljev s VII. stopnjo izobrazbe dopustno in zakonito. Po sprejemu nove šolske zakonodaje v letu 1996 in spremembe zahtevnosti delovnega mesta učitelja je Sviz ponovno sprožil kolektivni spor pred Delovnim in socialnim sodiščem v RS. Ker je bila tožba izgubljena na prvi in drugi stopnji, je Sviz vložil revizijo na Vrhovno sodišče RS. Z odločitvijo Vrhovnega sodišča se bo člane seznanilo takoj, ko bo sodišče odločilo o Svizovem zahtevku.

Na koncu moram še odgovoriti na zastavljeno vprašanje, kdo je odgovoren za to zniževanje plač in koliko časa traja. Že Zakon o plačah delavcev v javnih vzgojno-izobraževalnih zavodih iz leta 1990 je imel določene nižje količnike za učitelje s VI. stopnjo izobrazbe. To rešitev je pozneje povzel Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti kot tudi Zakon o sistemu plač v javnem sektorju. Glede na navedeno bi torej lahko rekli, da so za takšno zniževanje plač "odgovorni" poslanci državnega zbora.

[najdebata] FORUM

Nasilje v šoli

Februarja so Svizovi forumovci odprli novo javno razpravo, ki so jo spodbudili tudi zadnji nasilni dogodki na neki prekmurski šoli, o kateri so poročali tudi mediji. Po oceni sodelujočih je nasilja v šolah vedno več. Z njim se nihče pravzaprav ne ukvarja resno in učitelji so pri reševanju teh konfliktov prepuščeni sami sebi. Da je nekaj narobe v odnosih med učenci oziroma dijaki in učitelji, vzemo šele iz medijev.

Takole so razmišljali in se spraševali: "Učitelji v šolah, tako osnovnih kot srednjih, smo žrtve vedno večjega nasilja v šolah. Pri tem imam v mislih tisto majhno nasilje nad nami v razredu, ko smo žrtve različnih pritiskov učencev in staršev in ko nam minister pač prizna, da smo žrtve stresa. Kaj pa veliko nasilje, ko se nam odkrito grozi in postaja naše življenje ogroženo? Verjetno bi na vsaki šoli našli primere za eno in drugo obliko nasilja. Popolnoma jasno je, da se nasilje nad učitelji stopnjuje. Vprašanje pa je, kaj lahko Sviz naredi za svoje članstvo, da bi vse oblike nasilja zmanjšali."

"Tako smo učitelji le amortizerji za take in drugačne nasilneže. Da je temu res tako, lahko pritrdijo starejši učitelji, ki se lahko "učijo" po zlahka prepoznavnih vzorcih takega funkcioniranja, ki temelji na čustvenem izsiljevanju in grožnjah, najprej pri starših, nato še pri njihovih otrocih."

"Zanima me, ali ste učitelji na drugih šolah zaščiteni s kakšnim pravilnikom, ki ste ga delavci šole sestavili sami. Pri nas na šoli je obupno. Starši nas izsiljujejo za ocene, žalijo, zmerjajo ... Kako naj se zaščitimo? Nihče se ni izsolal za učitelja, da lahko vsak, ki ima probleme doma, priteče na šolo in se znesse nad učiteljem, pri tem pa še postavi zraven učenca, svojega otroka, ki to blatenje poslušaja in si ustvari negativno sliko o učitelju. Ali bomo lahko poskrbeli za svojo varnost in avtoriteto ter imeli ugled, vreden našemu poslanstvu, v slovenskem šolstvu?"

Vabimo vas, da spremljate razpravo in tudi sami sodelujete v forumu na www.sviz-sl.si.

[neprezrto]

O primorski univerzi

Mariborska in ljubljanska univerza podpirata ustanovitve primorske univerze pod pogojem, da bo ta imela svoje kadre in da ne bo zmanjšala že tako načetih finančnih virov, ki jima jih namenja država. (Rektorja zahtevata jasnejša pravila, Večer, 16. 1. 2003)

Minister Gaber: Prizadeval si bom, da bosta vlada in parlament ustrezno novelirala ta odlok, če bo mogoče, še pred poletnimi počitnicami. Želim si, da bi bila ta univerza resnično primorska, da torej v njej ne bi bilo v glavnem le koprski ustanovi. (Vsaj še nekaj let brez novih univerz, Delo, 27. 1. 2003)

Ob takih zvenečih besedah o mednarodno usmerjeni, odprti in evropski univerzi, ki jih papagajsko ponavljajo odgovorni pri nastajanju univerze, lahko resno podvomimo v iskrenost in resničnost izraženih namer, saj že pri osnovnem - dvojezičnem poimenovanju univerze "volk" ne more skriti svoje npravi in svoje dejanske sposobnosti dojemanja univerzuma. (Tretji polčas tretje univerze, Delo, 31. 1. 2003)

Tretja univerza odpira kar nekaj dilem, ki niso neposredno povezane z njo. Prej ali slej bomo dobili odgovor tudi na vprašanje, kdaj in koliko je dnevnopolitično ali pa zgodovinsko in strateško prizadevanje vplivalo tudi na strokovne odločitve. Takrat bodo danes še nejasne stvari postale bolj razumljive. Pri tem pa je - razen za politike - res najmanj pomembno to, kako se bo končal spor o uradnem sedežu univerze. (Še pred rojstvom "revolucija", Delo, 4. 2. 2003)

Več si lahko preberete na Svizovih spletnih straneh: www.sviz-sl.si, Sviz v medijih.